

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitur Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In septem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la
Coloniæ Agrippinæ, 1629

§. I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

ex ipsius Petri nauī Concionem ad populum habuisset: vt cessauit lo-
qui, dixit ad Simonem: a *Duc in altum, & laxate retia vestra in capturam.* Cui
respondens Simon dixit: *Præceptor, per totam noctem laborantes, nihil cepimus, in*
verbo autem tuo laxabo rete. Et cum hoc fecissent, concluderunt piscium multitudi-
nem copiosam, rumpebatur autem rete eorum. Et annuerunt socijs, qui erant in alia
nauī vt venirent, & adiuuarent eos. Et venerunt, & impleuerunt ambas nauiculas,
ita vt penè mergerentur. Similis alia piscatio euenit eidem Petro, & sex alijs
eius socijs: qui, cum post Christi resurrectionem piscatum iuissent, &
tota nocte nihil prendidissent: b *manè factō stans Iesus in litore discipulis*
ignotus, dixit eis: mittite in dexteram nauis rete, & inuenietis, quod cum illi fe-
cessent, iam non valebant illud trahere præ multitudine piscium.

Vt autem excelsa mysteria in his duabus piscationibus latentia inno-
tescant, est aduertendum: munus Prædicatorum esse piscari homines; &
ex mari huius mundi eductos ponere intra nauem Ecclesiæ. Non tamen
sunt piscatores, qui vtantur hamo, lædente & pungente pisces, sed reti,
quod viuos, & sanos, absque læsione aliqua eos capit: non enim armis
aut violentiâ eos conuertunt; sed rationibus, & Spiritûs sancti impulsio-
bus; relinquentes illis vitam, & salutem, & quicquid boni naturalis &
moralis habent. Et vocabulum græcum *erit homines capiens*, quo Chri-
stus Dominus vsus est ad S Petrum, significat: *viuos capiens*, vel *ad vitam*
capiens. Aduertit tamen benè S. Iustinus Martyr metaphoram piscatio-
nis in eo consistere, quòd quemadmodum piscatores piscantur quidem
pisces viuos, non vt ita maneant, sed vt eos macent: ita Apostoli & Præ-
dicatores piscantur homines; & ex huius mundi mari extrahunt, vt pec-
cato & vitæ veteri moriantur, quàm prius ducebant. Quoniam autem
similitudo non fuisse plena, adiecit Saluator: *erit capiens homines ad vitam:*
nam mors illa dirigebatur ad meliorem vitam illis impertiendam. Hoc
amplius explicat Origenes, dicens: quemadmodum pisces etsi morian-
tur, comedunt tamen ab hominibus, quibus incorporati vitam acci-
piunt nobiliorem, quàm in seipsis haberent: ita qui conuertuntur, simul
(vt Apostolus dixit) *d moriuntur peccato*, & spiritualiter comeduntur, &
incorporantur Christo, in quo *e absconditi viuunt ipsi Deo.*

§. I.

AD feliciter peragendâ hanc piscationē, illud fundamētū est præia-
ciendū, vt piscatores omnino sibiipsis diffidant, nec præcipuè inni-
tantur proprijs industrijs: sed sibi persuadeant, quòd quemadmodum S.
Petrus, cuiusq; socij in vtraque piscatione nec vnicum piscem tota nocte
prædere potuerūt, quantūuis essent aliâs piscationis periti, & bona habe-
rēt retia, quæ cū magna industria laxabant, & in loco valde commodo, &
tempore aptissimo, hoc est de nocte, felicem piscationem: ita etiam

a Luca 5, 4.

b Ioan. 21. 6

S Amb. lib.
5 Examer.
c. 6 & lib. 3
de virginis.
vide To.c. Luo. 5, 10
Tolet. ibi.
In qq. Gen-
tium q. 40.Homil. 16
in Genes.d Rom. 6. 2.
e Colos. 3. 3.

quamuis prædicator omnes habeat dotes, ac talenta, quæ desiderari possunt; omnemque adhibeat diligentiam & industriam in sua Concione præparanda, & in frequenti auditorio habenda: persuadere sibi debet, si innitatur sibi ipsi, laborem suum fore inanem; ideoque solâ tuâ diligentia nec vnâ quidê animam capturû totâ huius vitæ nocte. Id enim præcipuè dependet à Diuina misericordia, mouente & impellente pisces, vt ingredi velint illud rete. Cum enim sint libri, nec sine ipsius consensu & auxilio vllus conuertatur: non potest Concionator per seipsum illos trahere, nisi Deus adiuuet: in cuius manu omnia sunt corda. Dissidentia hæc sui ipsius est filia humilitatis, de qua in proximo capite actum est. Quia Prædicator persuadet sibi se nihil aliud esse, quàm Dei instrumentum, & quemadmodum instrumentum, etsi aliàs aptum beneque præparatum, non potest perficere opus, nisi artifex in manum illud accipiat, eoq; proprio arbitratu vtatur: ita ipse, quamuis præclaras habeat dotes, non potest illis fidere; nec fructum vllum faciet, nisi Dei manus eum moueat, & ad fructum capiendum iuuet. Ac propterea ipsemet Saluator seipsum, qui homo est, suosque Prædicatores appellauit, a quasi gladium acutum, & hinc sagittam electam. Quemadmodum enim gladius non potest seipsum è vagina educere, nec alium lædere, aut scindere, nisi manus hominis eum educat, eoque vtatur; nec sagitta exire potest ex pharetra, nec seipsum iacere, aut ad scopum tendere, nisi sagittarij manus eam extrahat, & arcu iaciat: ita nullus Concionator potest per seipsum bene, & cum alio vtilitate munus suum obire nisi potens Dei manus adsit, & in ijs qui sequitur, & agit, dirigat: ac proinde necesse est, diligentia & industria sine diffidere, in quantum ipsius sunt; nisi velit eas esse inanes. Quamobrem sepe Dominus noster permittit operarios suos per multos dies, & etiâ annos absque fructu laborare: vt experientia discant suam imbecillitatem ac debilitatem: & tunc accedit, vt iubeat eos piscari in ipsius nomine, vt eius virtus tunc appareat: quemadmodum euenit in prædictis duobus discipulis S. Petri.

SUPER hoc fundamento exurgere debent duæ illæ virtutes obedientia & fiducia in Deum: ita vt ipse Concionator statuatur, non aggredi prædicationem ex propria, sed ex Dei voluntate: persuadens sibi id placere Deo, ac de eius omnipotentia confidens, quod cum ipse id velit ac iubeat, daturus etiam sit auxilium & efficacitatem, vt res feliciter eueniat. Hoc enim est quod S. Petrus respondit Christo Domino iubenti laxare retia: *b Præceptor, tota die laborantes, nihil cepimus, in verbo autem tuo laxabo retia. Agnoscimus, inquit, imbecillitatem nostram, propter quam tota nocte inutiliter laborauimus: nunc autem, quia tu id iubes, confidens verbo tuo & potentia, laxabo retia, sperans, me multos pisces capturum. Et ita euenit.*

a *Ih. 49. 2.*

b *Luce, 5. 5*

nit, remunerante Domino illam obedientiam & fiduciam copiosâ quadam, valde quæ prodigiosa piscatione. Quare vbi hæc duæ virtutes conitantur ipsam prædicationem, cum ea diligentia & industria, quam Concionator merito adhibere debet: ipsi Deo incumbit prosperum dare exitum in eo gradu, qui ad ipsius gloriam magis expediet, liquidem omnis fructus, quem Apostoli collegerunt, ex vtraq; hac virtute originem duxit. Deus enim illos mittebat, suaq; omnipotentia adiuuabat, in qua ipsi collocabât suam fiduciam, quia non aliter existimabant, quàm se esse instrumenta & sagittas Dei, iuxta illud Dauidis: *c sicut sagitta in manu potentis, ita filij excussorum*. Excussos siue eiectos, ait S. Hilarius, vocari Apostolos: eò quòd in Mundo quasi eiecti oberrarent ab vno in alteru locu: nunc quòd hostes & persecutores illos expellerent ab hac Ciuitate; & ideò illi ad alteru accederent, nunc quòd ipsemet Dominus iuberet, eos ad varia loca se conferre. Hi sacri Apostoli & reliqui eorum filij, qui in officio prædicandi eis succedunt, sunt quasi sagittæ in manu parentis Dei, quia ipse eas ex pharetra educit, & iubet recollectionem suam delerere, & sua omnipotètia illos iacit, & per eos penetrat corda, & vulnerat dolore peccatorum & amoris Dei; & facit, vt se obsequio diuino subijciant. Si autem viribus suis fiderent, diceremus: *d sagitta paruulorū facta sunt plagæ eorum*. nam paruuli tales mittunt sagittulas, vt neq; occidat, neq; lædant, & vix aliquod signū relinquant: sed strepitum tantum paruulum edunt: quia non penetrant cor, neque terrent, nec bona in eo desideria excitant. Si autem innitantur Dei potentia stupendos faciunt effectus, iuxta illud Dauidis: *e emisit sagittas suas, & dissipauit eos: fulgura multiplicauit & conturbauit eos*: quòd idem est (vt explicat S. Augustinus) atq; si dixisset: misit Deus Prædicatores suos tanquam sagittas, virtutum alis volantes; non fuis, sed mittentis viribus innitentes: & sic destruxit peccatores, quæ tales: quia in eis eorum peccata extinxit. Sed & tanquam fulgura misit illos, cælestibus donis ac miraculis splendentes: & operatus est per eos mutationes stupendas. Gloriantur itaq; Prædicatores, se esse filios Apostolorum, imitantes eos in obedientia & fiducia: & statim erunt quasi sagittæ in manu potentis, sicut fuerunt ipsorum parentes, cum admirando feruore & efficacitate in suis ministerijs. Quòd etiam significatur in translatione S. Hieronymi, qui loco verbi illius: *filij excussorum*, legit. *filij inuentus*, & Theodocion legit: *filij adolescentiarum*. Ad significandū, quòd quemadmodum filij parentum inuenū solent esse fortiores, ac robustiores, suisque parentibus similiores: ita filij Apostolorum haberent magnum feruorem, & virilem fortitudinem in suis operibus, in virtute mittentis eos quasi sagittas.

SE DVt appareat qualis esse debeat hæc obedientia Deo exhibenda, cui

XXX 3

fiducia

c Psal. 126
4.

d Psal 93. 8.

c Psal 17. 15
ibidem.

Luc. 5. 4.

lib. 2. 99.
Enang. 9. 2.

g. Proverb.
27. 28.
h. Matt. 12.
50.

fiducia innititur: referemus hic circūstantias eius, quā S. Petrus in his casibus exhibuit. Prius enim quām retia laxaret, dixit ei Christus Dominus noster: *duc in Altum*. Potuisset Christus D. efficere, ut pisces uerent ad locum prope terrā, ubi erat nauis, ut ibi caperentur: sicut fecit secunda vice post suam resurrectionem: ubi non iussit nauim mutari, sed ut in eodem loco manentes, mitterent retia ad dexteram nauigij. Nunc tamen id noluit, sed ut nauis duceretur in altū, ubi prius frustra retia laxarant: ut sic magis emineret miraculum, ac discipuli obedientia probaretur; simul, ut ostenderet duos modos, quibus talis piscatio euenire solet. Alter est, ut ipsi piscatores eant ad locum, ubi sunt pisces, hoc est, ut Deus iubeat Prædicatores ire ad loca, in quibus ille paratas iam habet animas, quas Prædicatores suā prædicatione lucentur. Alter modus est, pellendo pisces ad locum, ubi sunt piscatores: efficit enim Deus ut peccatores accedat ad eorum conciones audiendas. In utroque tamen modo laxanda sunt retia ex obedientia: ut prospera sit piscatio. Et quamuis locus ad quē eos miserit, valdē sit remotus: debent illi meritō obedire. Nā id ait S. Augustinus, significare, quōd Christus Dominus noster prius dixerit S. Petro, ut *nauim à terra reduceret pusillum*; & postea, ut *ulterius duceret in altū*: ut intelligeret, quod esset iplos missurus concionatū primum ad Regiones propinquas; & postea ad remotiores; & in omnibus deberēt ipsi obedire. Et quōd obedientia perfectior erit absque replicis, repugnantia, aut pertinacia proprii iudicij: ex eo in hac parte erit efficacior ad finē intentum, Ac propterea Saluator noster iussit septem discipulos *mittere rete ad dexteram nauigij*. licet enim parū referret mittere ad dextram vel ad sinistrā nauiculæ in mari ad eō magno: multū tamen referebat, facere quod iubebantur; subijcientes propriū iudicium, ut melius obedirent imperanti. Quoniā autem manus dextra, est iudicium tranquillitatis ac prosperitatis: voluit Dominus significare, piscantē ex obedientia, habere bonā manū dextrā, & prosperum ex ea euentū in quo locū haberet illud Salomonis: *g. vir obediens loquetur victoriā*. Nam loquendo & prædicando ex obedientia, victoriā obtinet animarum. Et ipse Dominus dixit: *h. quicumque fecerit voluntatem Patris mei, ipse mea mater est*: quatenus spiritualiter ipsum generat in animabus fidelium, quibus ipsius prædicat doctrinam. Ex quo intelligitur, quōd quemadmodum Apostoli, si in eo casu rete misissent ad sinistrā, nullum cœpissent piscem, eō quōd fecissent cōtra obedientiam, quē iubebat mittere ad dextrā: ita bonus prædicationis exitus non ex eo pendet, quod locus sit magnus aut paruus; sit aula siue pagus: sed ut sit ille quē Deus preferabit & illa erit manus dextra nauigij ipsi Prædicatori. Si n. ipse sua voluntate locū eligat etiam si valdē magnū; erit ipsi manus sinistra, nec exitū bonū habebit.

DEBET

DEBET etiam obedientia præluere in materia docenda, & prædicanda, præcipuè cum illa est futura excellior & eminentior. Talis enim non voluntate propria, inani, aut curiosa eligenda est; sed quæ intelligatur esse conformis voluntati Domini, qui Sancto Petro in prima piscatione dixit: *duc in Altum*. Nam, vt S. Ambrosius interpretatur, *in altum* significat *in profundum disputationum generationis Diuina*. Mare enim in diuinis scripturis non solum mundum significat in quo capiuntur, & ex quo educuntur homines; sed etiam scripturam sacram, qua aluntur & viuunt. Et hæc litus suum habet prope terram, doctrinam scilicet planam, & simplicem, quæ proponitur omnibus fidelibus, magnis & paruis: estq; illis necessaria ad salutem; sed habet quoq; altitudinem & profunditatem immensam, ob altissima & profundissima mysteria, quæ in se continet, ac docet. De quibus necesse est Magistros aliquando agere ac disputare ad conuincendos mundi sapientes, illa negantes, & oppugnantes. Et tunc expedit cum bona facultate, & approbatione ipsius Domini, & vt ipsi obediat Prædicator, talem materiam tractare, vt ab eo adiuuetur: sine cuius auxilio nec tutò posset in talem profunditatē intrare, nec alio cuius momenti piscationem facere. Cum quo tamen auxilio, siue in alto, siue apud litus piscatio est futura copiosa: vtraque enim doctrina confert ad conuersionem & perfectionem animarū. Latet autem magnum mysterium in eo, quod in prima piscatione Apostolorum facta in alto mari, dicit Euāgelista: captā fuisse piscium multitudinem copiosam; nō exprimens tamen, an essent magni, vel parui, quamuis credibile sit ex omnibus fuisse: scūda tamen piscatio non fuit in alto, nec procul à litore (cum ipse Saluator in eo stans loqueretur cum piscatoribus, & illi audirent) vbi alioqui magni pisces nō solent capi, dicit tamē Euāgelista *in rete fuisse magnis piscibus plenus*. Ex quo prædicatores intelligant, sepe doctrina plana & sincera, & absq; tot subtilitatibus & profunditatibus, capi etiā viros magnos valdeque eruditos; modò ad sit spiritus Dei ipsi dicenti. Cuius rei bonū testimoniu est, quod euenit in Concilio Nicæno: cum Episcopi & Doctores nunquā potuerūt suis rationibus ac disputationibus conuincere magnū quendam Philosophum Gentilem, qui cum aliquibus alijs accessit ipsum Concilium. Quod cū videret S. quidam Episcopus nomine Spiridion, surgens corā omnibus, proposuit simpliciter & candidè fidei doctrinam, absque disputationibus, & digressionibus rhetoricis; dixitque Philosopho: *credis hoc?* Et sic in momento piscatus est magnum illū piscem; & Philosophus statim se dedit, confitens quando virtus Dei loquitur, non posse hominem resistere. Cui rei si attenderent Prædicatores, nō tantum studij ponerent, vt in profundū disputationum mare ingrederentur; quantum in obrinenda Dei virtute ad feliciter piscandum, etiam ad litus & simplici ac sincera doctrina.

Sed vite-

Serm. 1.

i Ionn. 21. 12

Eusebius

5 SED vltius adhuc progreditur virtus obedientie in hisce piscationibus, in quibus fuit quiddam valde insigne. Nam in prima piscatione obediuit S. Petrus in laxandis retibus, agnoscens ipsum Christum, qui laxare iubebat; in secunda autem obediuit dicenti vt laxaret, non tamē sciens quis esset, qui id ei suaderet, quamuis reuera esset ipsemet Christus, habitu indutus quasi hominis volentis pisces aliquos emere. Quæ obedientia fuit multo perfectior & cum quadam sancta cecitate, & promptitudine iudicium suum alieno subiiciens etiam cū experientia docuisset frustra ipsos laborasse. Vt intelligantur duo modi obedientiæ, qui in his casibus eueniunt; *Alter* manifestus ac certus, cū ipsemet Christus iussit Apostolos ire prædicatū in mundum; aut per reuelationes, aut impulsus vehementes cū eos ad prædicandum in aliquo loco impellebat. *Alter* est, cū idem præcipit per prælatos, in quibus ipse laxaret; aut cū impellet fideles salutis animarum suarum cupidi, id petunt: nā & in illis est Christus; & per eos petit, vt laxent retia ad conuersionem peccatorū. In vtroq; autem modo necesse est Christo Domino nostro obedire. Ergo obediendi ei causa concionatur, sperare potest prosperā suā piscationem.

6 SED aliud quoque mysteriū latet, quod in prima piscatione fuit Christus D. N. cum Sancto Petro in ipsiusmet nauī, omnibus videntibus; in secūda autem fuit procul à nauī in terra, & ita reclusus vt nō agnosceretur vt sic duos alios modos significaret, quibus suis adest Prædicatorib; eoque iuuat. *Alter* est, cū manet valde propē illos, seseq; adesse & auxiliū illis præbere aliquibus iudicijs manifestat. Quod euenit, cū auctoritatem prædicationi adfert, gratiā edendi miracula: quæ sunt certa testimonia præsentis ipsius Saluatoris; aut cū tantos fauores & interna dona eis communicat; vt ex eis certō agnoscant, Deum cum ipsis esse in nauī animarum ipsorū, dirigens ipsum ministeriū, quod obeunt. De quo dixit Apost. *k an experimentū queritis eius qui in me loquitur Christus? Quasi cerneret satis multæ sunt experientie huius rei, ex admirandis operibus quæ per me est operatus. Sed alter* est modus eos iuandi valde occultus: cū videtur abesse à nauī anime, seseq; occultat nec præbet sensibilia sua præsentis indicia: sine quibus tamen magnam præbet efficacitatem, ad vtiliter concionandum. Eo enim obedientia & fiducia maior censenda est quod innitit fidei puriori, magisq; subiectæ, absq; signis externis: ac propterea dignior est, cui Dominus faueat, dans ei piscationem copiosiorē.

§. II.

1 *S* ED nunc videamus quid S. Petro euenerit post has piscationes. Nā priorī, stupefactus miraculo illo, procedit ad genua Iesu, dicens *mihi me, quia homo peccator sum, Domine.* Procul omnino erat vt suis meritis piscationem attribueret, qui se tantum agnoscit peccatorem, vt non putet se dignum

k 1. Corint.
13.3.

a Luc. 58.